

Week-Nieuwsbrief 11, 4 - 11 juni 2020

Bericht van de redactie

Het is weer een spannende week, nu er heel voorzichtig een stapje wordt gezet om het ter kerke gaan weer in gang te zetten: een beetje als een teen heel voorzichtig in nog koud water proberen. Iedereen is benieuwd en de gastpredikant is er klaar voor!

Voor iedereen blijft er nog deze maand een 'Corona' overdaad aan thuis te volgen kerkdiensten zoals opgesomd door Madzy van der Kooij in "Van de Kerkenraad". Vele mogelijkheden voor inspiratie, waaraan ook dit keer de Nieuwsbrief dankzij boeiende artikelen en gedichten haar steentje bijdraagt.

We wensen allen een goede week.

De Redactie

Bericht van de kerkenraad

Keuzestress.....

Wie had ooit kunnen bedenken, dat wij als Remonstranten te maken zouden krijgen met "keuzestress" als het gaat om het bezoeken van kerkdiensten. Tot voor kort gold: je gaat naar de (eigen) kerk of je gaat niet (dan ga je naar dominee beddenlaken, zoals mijn broer dat noemt). In coronatijd is dat veranderd. Je luistert naar de landelijke dienst (vanaf 15 maart een optie) of niet. Het aanbod op YouTube en andere kanalen is echter enorm toegenomen, zodat er nu een vorm van keuzestress optreedt: alleen naar de landelijke dienst kijken, of ook naar de Laurenskerk, of de gemeente in de Geertekerk? Het aanbod neemt alleen nog maar toe, omdat u weer mondjesmaat naar de kerk mag en dat betekent, dat u dus ook kunt luisteren via de website of [kerkdienst gemist](#) naar onze eigen diensten. De landelijke diensten via YouTube gaan nog de hele maand door, dus u kunt kiezen tussen twee diensten per dag. Op 7 juni is het helemaal een dolle boel: een dienst in de eigen kerk met ds Els de Bijll Nachenius (ja, inderdaad, nicht van), een landelijke dienst met ds Martijn Junte, ook in Den Haag een goede bekende en een videodienst vanuit Wassenaar met onze eigen dominee Antje van der Hoek. Als dat geen keuzestress is.... Klik op de [link](#) om naar de dienst van ds Antje van der Hoek te gaan.



Madzy van der Kooij
Secretaris

BEZOEKERSPROTOCOL
voor de Remonstrantse zondagse kerkdiensten aan de Laan van Meerdervoort
in juni 2020

Aantal bezoekers (excl. predikant, organist, kerkenraadsleden en evt. andere uitvoerenden):

op 7 en 14 juni max. 20, op 21 en 28 juni max. 30.

Beperkingen en andere aanpassingen

Tijdens deze diensten zal er geen samenzang zijn, na de dienst is er geen koffiedrinken. Verzoeken het gebruik van het toilet zo veel mogelijk te beperken. Er zal geen kinderopvang zijn.

Er ligt ook geen kaart ter ondertekening op de kist. De dozen voor doppen en DE-punten zijn verwijderd uit de hal. Indien het weer het toelaat zal de tuindeur in de kerkzaal open staan.

Toegang

Uiteraard zijn de diensten cf. de RIVM-regels alleen toegankelijk voor wie niet hoest en geen koorts heeft. Ook huisgenoten van mensen die in quarantaine zijn of corona hebben zullen slechts digitaal kunnen deelnemen.

De achteringang van de kerk zal in juni gesloten blijven. De poort voor de fietsenstalling zal wel open zijn.

Bezoekers worden bij de ingang begroet door een kerkenraadslid. In de (eventuele) rij wachtenden moet uiteraard anderhalve meter afstand worden gehouden.

Het kerkenraadslid geeft aan wanneer een bezoeker – of een bezoekerspaar – naar binnen mag. Een volgende bezoeker (of bezoekerspaar) zal pas worden toegelaten wanneer de voorgaande bezoeker(s) – eventueel na eerst hun jas te hebben opgehangen – de kerkzaal zijn binnengegaan.

In de hal en bij het toilet zal er een ontsmettende handgel aanwezig zijn.

De beschikbare stoelen in de kerkzaal zijn reeds op de juiste afstand van elkaar geplaatst. Voor echtparen zijn er stoelen naast elkaar. De 'zitstoelen' zijn herkenbaar aan het feit dat er een liturgie op ligt, op de stoel ernaast kunt u evt. uw jas neerleggen: daarmee kan de doorstroming aan het begin en eind van de dienst worden bevorderd. Tip: laat uw jas in de auto, als het weer dat toelaat.

Na afloop van de dienst zal door een kerkenraadslid worden aangegeven welke bezoeker(s) de kerkzaal op dat moment de kerkzaal kunnen verlaten. In de hal mogen steeds max. 3 personen aanwezig zijn.

Er zullen schalen voor de collectes zijn.

Aanmelding en reservering

Aanmelding voor wie internet heeft per mail aan: remodenhaag@hetnet.nl

Voor wie geen internet heeft: telefonisch: [070 3250 779](tel:0703250779).

In beide gevallen: vóór donderdag 10 u. Uw naam wordt op een lijst gezet, zodat we kunnen zien, of iedereen, die komt zich heeft aangemeld. Indien u ná aanmelding alsnog klachten krijgt, meldt u zich dan alstublieft af bij secr.remodenhaag@gmail.com of 070-2134914.

Leden en vrienden zónder internet gaan voor, omdat zij de diensten niet op andere wijze kunnen volgen. Voor de overige leden en vrienden geldt (behoudens het onderstaande): 'wie het eerst komt, het eerst maalt'.

Indien er meer aanmeldingen dan plaatsen zijn, hebben degenen die niet konden worden toegelaten de volgende keer (ook) voorrang. Wie op 7 juni bij de deelnemers hoort kan op 14 juni niet nogmaals deelnemen. Voor de diensten van 21 en 28 juni wordt deze regeling mogelijk aangepast.

De Kerkenraad

Den Haag, 26 mei 2020

Zondag 7 juni, 10.30 uur, kerkdienst in aangepaste vorm

Voorganger is ds Els de Bijll Nachenius.

Ds Els de Bijll Nachenius (1966) was na haar stage (1991) bij dr. H.J. Siebrand in Groningen Remonstrants predikant in Dordrecht, Sommelsdijk en Vlaardingen. Sinds haar afscheid van de gemeente Vlaardingen combineert zij gastpreekbeurten in Remonstrantse Gemeenten met haar werk als docent Klassieke Talen. Ze heeft vanaf de oprichting tot januari 2020 de zondagmiddagopenstellingen van de Arminiuskerk in Rotterdam gecoördineerd. Daarnaast is zij secretaris van de Uytendogaert Stichting, die de schilderijencollectie van de Remonstrantse Gemeente Rotterdam beheert. Van 2011 tot januari 2020 was zij gastvoorganger voor kerkdiensten in Penitentiaire Inrichting (PI) De Schie en het Detentie Centrum, beide justitiële inrichtingen in Rotterdam.

Sinds januari 2020 is Els de Bijll Nachenius naast haar werk als docent Klassieke Talen geestelijk verzorger in PI De Schie. Els de Bijll Nachenius heeft een dochter, Albertine (22).



Bij deze kerkdienst mogen maximaal **20 mensen** aanwezig zijn.

Aanmelden is verplicht.

Kerkdiensten in aanpaste vorm in de Remonstrantse kerk

Zondag 7 juni, 10.30 uur, voorganger

ds Els de Bijll Nachenius

Zondag 14 juni, 10.30 uur, voorganger

ds Rien Lutmers

Zondag 21 juni, 10.30 uur, voorganger

ds Martijn Junte

Zondag 28 juni, 10.30 uur, voorganger

ds Antje van der Hoek



Opgave voor deze diensten is **verplicht**. U kunt zich opgeven door een mail te sturen naar remondenhaag@hetnet.nl of te bellen met de administratie tel. 070-3250779.

Online Kerkdiensten komende weken:

De landelijke broederschap biedt kerkdiensten aan ter vervanging van de lokale kerkdiensten die afgelast zijn in verband met de coronacrisis. Deze zijn wekelijks vanaf zondag te bekijken op het [YouTube](#) kanaal.

Zondag 7 juni, ds Martijn Junte vanuit verpleeghuis De Nieuwe Plantage in Rotterdam

Zondag 14 juni, ds Sigrid Coenradie vanuit Eindhoven

Zondag 21 juni, ds Pieter Korbee vanuit Alkmaar

Collecte tweede kwartaal

De collecte is het tweede kwartaal bestemd voor Colorful Chances

Wij rekenen op uw gulle bijdrage voor dit mooie doel.

U kunt uw donatie overmaken naar de rekening: NL 93 INGB 0000 0063 97 van de kerk onder vermelding van: collecte Colorful Chances.

Onze hartelijke dank!

De diaconale commissie



Pinksteren 2020

Een duif op een vurig rood antependium: het symboliseert de Geest, die mensen in vuur en vlam zet. Helaas konden slechts enkelen het zien, dit jaar. Alleen diegenen die meewerkten aan de audioviering waren met Pinksteren in de kerk aanwezig.

Gelukkig gaan we vanaf 7 juni weer met de diensten beginnen, zij het op beperkte schaal en volgens de richtlijnen van het eerder door de kerkenraad gepubliceerde protocol. Maar, toch fijn dat we elkaar weer fysiek kunnen gaan ontmoeten!

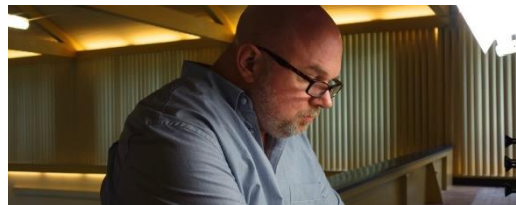
Een hartelijke groet,

Ds Antje van der Hoek



Lunchconcert Hans Jacobi

Beste mensen,



Deze week worden de kerkdiensten van remonstrants Den Haag hervat. Weliswaar onder allerlei restricties, maar toch. Daarmee komt er ook een eind aan de lunchconcerten die ik tijdens de lockdown heb aangeboden.

Het laatste concertje brengt ons terug naar de tijd toen wij van dit alles nog geen idee hadden. Dezelfde muziek klonk namelijk ook op 6 januari 2019, toen er tijdens de dienst stil werd gestaan bij mijn 25-jarig jubileum. Ik heb toen een eigen orgelsuite gespeeld, die geïnspireerd is door de gevangenisbrief van Oscar Wilde (De profundis). De teksten hebben betrekking op de schoonheid van de natuur en de bloemen en het verlangen naar de lente. U kunt in de videoclip de betreffende teksten meelesen. Klik op de [link](#) om het concert te beluisteren.

Ik hoop u binnenkort weer te ontmoeten in de kerk aan de LvM. Weliswaar op afstand, maar toch.

Met vriendelijke groet,

Hans Jacobi

Beste Hans,

Wij allen danken je heel hartelijk voor je muziekbijdragen: een punt van rustig genieten in deze moeilijke periode.

De redactie en de 488 abonnees.

Ons pastoraal team staat voor u klaar.

U kunt hen bereiken op:

Ds Antje van der Hoek: telefoon: 0252-211204,
e-mail: hoekpred.remodenhaag@gmail.com





Ds Reinhold Philipp Telefoon: 070-3878732,

e-mail: reinholdphilipp@freedom.nl

Hoe het begon

De schepping van de wereld heeft ons altijd geïntregeerd.

Volgens de joodse geschiedenis vond de schepping 5781 jaar geleden plaats. In een prachtig stuk poëzie scheidt God in het



eerste hoofdstuk van de bijbel de wereld in zes dagen en op de zevende dag rustte hij uit. Door vele moderne mensen wordt aan dit verhaal getwijfeld en is men meer overtuigd van een door de wetenschap onderbouwde evolutieleer met een Big Bang als begin. Vele malen is getracht om het Bijbelse scheppingsverhaal te laten samengaan met de evolutietheorie. Zo is een paar weken geleden een boek getiteld "Oer" verschenen dat geschreven is vanuit de orthodox-christelijke kring in samenspraak met de bekende moleculair biofysicus aan de TU Delft Cees Dekker. Hierin wordt onderzocht in hoeverre het Bijbelse scheppingsverhaal samengaat met de evolutietheorie en de oerknal wel degelijk een scheppingsdaad van God is en God op deze manier de huidige wereld heeft gewild. Ongeacht ieders mening hierover blijft de schepping kennelijk nog steeds een belangrijk en interessant vraagstuk.

Nu gebeurde de schepping van de wereld in de bijbel door het spreken van God. Zijn woorden schiepen orde in de chaos en een nieuwe wereld ontstond. Door de woorden van God ontstond onze werkelijkheid en kwam uiteindelijk de huidige wereld tot stand. Ook de mens kan veel tot stand brengen door te spreken. Door woorden begrijpen we elkaar en kunnen we communiceren en drukken we abstracte begrippen uit, zoals liefde, maar ook haat. Er is veel geschreven, niet alleen in de bijbel, maar ook in de vele miljoenen boeken die inmiddels verschenen zijn. Al die literatuur heeft de bedoeling om ons iets duidelijk te maken. Vaak begrijpen we niet eens waar het over gaat. Andere keren luisteren we wel als men ons iets vertelt, maar verstaan we het niet. Dat ligt niet altijd aan de ander, maar meestal aan ons. Omdat we onze eigen belevingswereld hebben verstaan we de ander alleen vanuit die eigen belevingswereld. En dan is het soms erg moeilijk om de bedoelingen van de ander echt te begrijpen. Met al onze vooroordelen filteren we de woorden van de ander. Het beeld dat op deze manier op ons overkomt is dan ook meestal anders dan iemand bedoeld heeft te zeggen.

Zo is het ook met geschreven teksten. In de bijbel staan vele waardevolle teksten. Een tekst kan je soms enorm raken, iets met je doen, een boodschap voor je hebben of je hoop en perspectief geven. Maar iemand anders kan diezelfde tekst lezen en daar helemaal niet die betekenis of gevoelswaarde aan hechten. Om abstracte begrippen duidelijk te maken wordt door Jezus veel gesproken in gelijkenissen. Niet om het extra ingewikkeld te maken, maar om juist moeilijke en abstracte begrippen meer te verduidelijken. Op deze manier is het voor Jezus mogelijk om ons iets mede te delen van het geheim dat God heet. Ons rest niets anders dan vragen te stellen waarop geen antwoorden mogelijk zijn. Vragen die die slechts zinvol zijn bij de gratie van het vertrouwen dat we mogen hebben. Het vertrouwen in een betere wereld, ondanks alles. Een wereld zonder corona-virus. Een wereld die er niet kaal en afstandelijk uitziet. Een wereld waarin geen 1,5 meter afstand tot de ander geldt en samenkomsten, zoals kerkdiensten, een uiterst riskante onderneming zijn. We leven momenteel in een wereld die er volstrekt anders uitziet dan een paar maanden geleden. Morgen zal dit niet veranderd zijn. Ons rest slechts om geduld te hebben. Maar niet alleen geduld, maar ook vertrouwen dat het eens weer zal zijn als kort geleden. Het zal niet helemaal hetzelfde worden natuurlijk en het nodige zal blijvend veranderd zijn. Hoewel mensen flexibel zijn en zich goed kunnen aanpassen, blijft het toch best een vreemde ervaring om in een wereld in deze tijd te leven.

Ds. Rob Esveld

Elke dag ontmoeten we meneer "ik".

Hij is gemakkelijk te herkennen.
Hij zegt altijd: "ik, ik, ik"
Als je wat vertelt, heeft hij een verhaal,
dat nog veel sterker is.
Je werk is amper vermeldenswaard
naast wat hij presteert.
Zijn tegenslagen zijn wereldrampen.
Meneer "ik" is nooit vrij,
nooit beschikbaar.
Meneer "ik" woont in ieder mensenhart.
Daarom: zet hem buiten!
Zeg "wij",
en voel je samen met je medemensen,
deel hun zorgen, hun vreugden en hun verdriet.
Wees een doodgewoon medemens.
Je wordt zelf niet groter
door anderen te kleineren.
Wie vol is van zichzelf,
is eigenlijk leeg.

Phil Bossmans
(met dank aan Ninon Vercoutre)



Manna voor onderweg

8

Het Nieuwe Normaal v.h. het Visioen

Toen het Joodse volk door de woestijn trok, hadden zij het visioen van het Beloofde Land voor zich. Een land van melk en honing, zo wordt verteld in Ex. 3:8 en verderop in o.a. Num. 13:27.



Voor pelgrims en kloosterlingen lag dat altijd al anders: de momenten van diepste rust en afzondering, meditatie en gebed stonden steeds in afwisseling met het gewone, actieve leven. Maar het was en is wel de bedoeling dat de rust, diepgang en ervaring van de stilte het actieve leven doordeesemt. Dat het Zijn het Hebben doordrenkt, dat het actieve leven gezout wordt. Kunnen we meer ambiëren dan te zouten? En kunnen we alleen ons eigen leven zouten, of ook de samenleving om ons heen. Op z'n minst een déél van de samenleving om ons heen, zoals Jezus in Math. 5: 13-16 zijn leerlingen voorhoudt. Kloosters hebben vaak een uitstraling naar hun omgeving. Zelfs in de meest contemplatieve ordes is er veelal het idee dat er van hun diepe stilte, van hun godsvruchtige zoeken een uitstraling naar buiten uitgaat, over en door de muren heen. Is dat te optimistisch of is dat nu net zoals het ons is aangezegd: het zout moet zouten? Dat kan het alleen, als het zijn eigen natuur waar maakt, zijn eigen aard niet verloochent. Dan moeten we ons dus goed bewust zijn van onze eigen aard, die moeten we onderhouden, cultiveren. In de wetenschap dat dat zoeken blijft, die 'toepassing' van het Visioen.

'Christelijk timmeren, dat kan toch niet?'. Op die vraag antwoordde dr Koos Andriessen (1928 -2019) eind jaren 80: 'Klopt, maar je kunt wel zo nu en dan de hamer neerleggen'. Hij was toen voorzitter van het NCW, het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond. Management-guru Peter Drucker (1909 – 2005) drukte zich in zijn klassieker *The practice of management* (1955) in soortgelijke bewoordingen uit, toen hij schreef:

A favourite story at management courses is that of the three stone-cutters who were asked what they were doing. The first replied: 'I am making a living.' The second kept on hammering while he said: 'I am doing the best job of stone-cutting in the entire county.' The third one looked up with a visionary gleam in his eyes and said:

'I am building a cathedral.'

The third man is, of course, the true 'manager'.

'*The true manager*'. Zou dat hetzelfde zijn als wat vroeger een profeet werd genoemd? En hetzelfde als wat Teresa van Avila bedoelde met het vinden van G'd tussen de potten en de pannen? Maakt het uit? Hebben we een alternatief? Je zou verspieders uit willen zenden, verspieders naar de toekomst. Die in ons is. Als we maar goed luisteren. En kijken. Naar

ons zelf. En naar elkaar. Met zorg. Dat wil zeggen met liefde. Die werkt als melk en honing.
Het nieuwe manna.

Bram Rutgers van der Loeff

Stap in de stilte

Ik loop een kerk of tempel binnen en zit.
Ze zijn er voor mij;
Gebouwen die de stilte koesteren.
Waar gebeden wordt, gezongen,
geklaagd, geprofeteerd.
Ze zijn stil, stil genoeg, om te zitten.
Een kaars te branden.
Me te laten verrassen door een
gedachte,
een herinnering, een klaagzang.
zomaar een lied in mijn hoofd.
Even mijn ogen dicht.
Voeten op de grond,
op een bodem die al zo veel heeft gedragen.
Daar kan ik ook nog wel bij.

**Gedicht van Marjan Bosch.
(met dank aan Loes Thiery)**



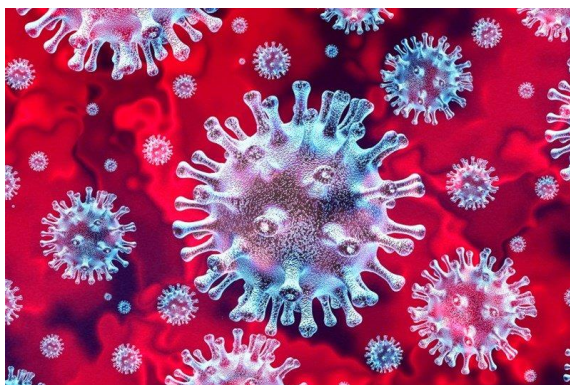
Coronababbel

30 mei 2020

De zaterdagochtend is mijn denk-ochtend.

We krijgen dan „Trouw” in de bus en blijven die eindeloos in pyjama lezen.

In het katern „Letter&Geest” staan altijd dingen waar ik wat aan heb, en in het katern "Tijd" ook. Soms zijn het denk-dingen, en soms doe-dingen.



Vandaag las ik over een boek van een Engelse schrijfster die zich verzet tegen de lockdownmaatregelen. Die helpen de economie naar de knoppen, vindt ze.

Nu weet ik ook wel dat onze regering de 'verstandige' lockdown niet alleen maar instelde om de zorgcapaciteit overeind te houden. Ook de gewone economie moest door de coronatijd worden heengesleept.

Ik ben van mening dat ons kabinet ook de langzame afbouw van de lockdown goed aanpakt. De boel wat losser maken en iets strenger handhaven.

Ik verbaasde me alleen een paar dagen geleden toen ik las dat we ons woordgebruik moeten veranderen. We mogen het niet meer over 'het nieuwe normaal' hebben....
Waarom niet?!

Omdat we dan geen PERSPECTIEF meer hebben! (In religieuze bubbels zouden ze zeggen: 'omdat onze visioenen dan verloren gaan')

Zegt Bram Rutgers v.d. Loeff niet ook iets dergelijks, als hij ons in zijn laatste Manna wijst op het feit dat we in het gewone leven minstens 2 talen gebruiken?

Toen ik - eveneens vandaag - een filmpje op YouTube zag over een echtpaar dat met corona op de IC had gelegen en daarna moest revalideren voordat ze naar huis mochten, was ik helemaal om.

Nellie van den Brink (60) en Arie Meijer (68) vertellen in elk stadium van de revalidatie hoe ze er aan toe zijn, hoe ze achterom kijken en hoe ze naar de toekomst kijken. Zeer leerzaam voor ons allemaal in deze onzekere tijd waarin we heen en weer geslingerd worden tussen onze paniekzone en onze comfortzone!

Margreet Jonkers